

2. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В. *Адміністративне право : навч. посіб. – 3-тє вид. / З.Р. Кісіль, Р.В. Кісіль – К. : Алерта ; ЦУЛ, 2011. – 696 с.*
3. Курінний Є.В. *Предмет і об'єкт адміністративного права України: характеристика категорій в умовах системного реформування : автореф. ... дис. докт. юрид. наук : 12.00.07. / Є.В. Курінний; Національна академія внутрішніх справ України, МВС України. – К., 2004. – 38 с.*
4. Ліпкан В.А., Максименко Ю.Є., Желіховський В.М. *Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції : навчальний посібник / В.А. Ліпкан, Ю.Є. Максименко, В.М. Желіховський – К. : КНТ, 2006. – 280 с.*
5. Малиновський В.Я. *Державне управління: Навчальний посібник. Вид. 2-ге, доп. та перероб. / В.Я. Малиновський – К. : Атіка, 2003. – 576 с.*
6. Новікова Ю.С. *Правовий стан і правовий режим: питання розмежування понять // Ю.С. Новікова // Вісник ЮУрГУ – № 13. – 2006. – С. 131–135.*
7. Пилипишин В.П. *Поняття та основні риси державного управління. // В.П. Пилипишин / Юридична наука і практика – № 2. – 2011. – С. 10–14.*
8. Попов С.М. *Наукова парадигма суб'єкт-суб'єктного управління в умовах сучасного континууму // С.М. Попов / Гуманітарний вісник ЗДІА – 2010 – Вип. 43 – С. 166–175.*
9. *Про основи національної безпеки : Закон України від 19 червня 2003 року // Відомості Верховної Ради України – 2003. – № 39. – Ст. 351.*
10. Чушенко В. *Соціально-організоване суспільство і формування політичної влади в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lawyer.org.ua/?d=587&i=&w=r>.*

УДК 342.922(477)
342.951:351(477)

Є. Білокур,

аспірант кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ФУНКЦІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ»

Практична обумовленість наукового осмислення цієї категорії, перш за все, полягає в тому, що загалом функції, які здійснює орган державного управління, є структуроутворюючим фактором для системи цих органів. Тому в правовому регулюванні діяльності органів державного управління суттєве значення має науково обґрунтоване визначення виконуваних цими органами функцій. Як вказує Г.В. Атаманчук, виокремлення специфіки «функцій державного управління» і «функцій органів державного управління» має важливе значення і створює методологічні передумови для розв'язання багатьох управлінських проблем [1, с. 181].

Чинне законодавство України не містить визначення поняття «функції органів державного управління» та таких суміжних із ним понять як «функції державного управління», «функції органів виконавчої влади». Але ці поняття широко використовуються в нормативно-правових актах Української держави, де в більшості випадків визначається перелік функцій, що здійснюється тим чи іншим органом державного управління. Відсутність законодавчого визначення спонукає звернути увагу на деякі аспекти визначення цього поняття.

Питання з приводу функцій органів державного управління, функ-

нання наданих їм організаційно-розпорядчих повноважень щодо інших органів, посадових осіб [3, с. 14-15]. Тому функції органів державного управління функціями органів виконавчої влади не вичерпуються, так само як і діяльність виконавчої влади не вичерпується здійсненням тільки функцій державного управління. В підтвердження тези про те, що функції органів державного управління є основою для організаційної структури цих органів, наведемо як приклад Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» [11], системний аналіз положень якого дає висновок про те, що саме функціональний критерій лежить в основі побудови структури системи центральних органів виконавчої влади. Так, згідно із ст. 1 п. 2 зазначеного Закону: «Міністерства забезпечують формування та реалізують державну політику в одній чи декількох сферах, інші центральні органи виконавчої влади виконують окремі функції з реалізації державної політики».

Наступним питанням, що постає при визначенні функцій органу державного управління, є питання про співвідношення функцій з компетенцією цього органу. Функції державного управління знаходять своє правове становлення в функціях органу державного управління, а останні повинні мати нормативно визначену компетенцію, яка забезпечить виконання функцій державного управління. Тому слід підкреслити органічний зв'язок у змісті управлінської діяльності функцій і державно-владних повноважень (прав і обов'язків), що виражені у компетенції органів управління, бо необхідною умовою та засобом виникнення такого правового явища як компетенція, є юридичне закріплення функцій управління. Як вказує В.Б. Авер'янов, функції в жодному разі не є умовою й підставою для владного впливу. Владний вплив органи державного управління можуть здійснювати лише згідно з наданими повноваженнями та поставленими перед ними цілями й завданнями державного управління

[12, с. 49]. В.Я. Малиновський зазначає, що з позицій науково обґрунтованого розподілу функцій управління суттєвою вимогою до їх правової регламентації є забезпечення відповідності між закріпленими за органами державного управління завданнями та повноваженнями. Ефективна реалізація будь-якої функції є неможливою, якщо для виконання відповідних завдань орган державного управління не володіє достатнім об'ємом повноважень [13, с. 12]. У науці адміністративного права існує питання про співвідношення функцій і компетенції органів управління. Вважаємо, що з цього приводу слід зазначити, що компетенція є формою вираження функцій, його юридичним відображенням.

Підводячи підсумки дослідження, вкажемо на те, що функції органу державного управління, поєднуючи загальні риси функцій державного управління та маючи свої особливості та відмінності, можна визначити як юридично визначені, відносно самостійні та однорідні напрямки діяльності конкретних органів державного управління, які здійснюються ними у відповідності до покладених на них завдань та наданих їм повноважень, спрямованих на досягнення об'єктивно обумовлених цілей та завдань державного управління. Також слід зазначити, що важливість правильного розуміння та чіткого визначення функцій органів державного управління, по-перше, забезпечить практичне втілення та реалізацію безпосередньо функцій державного управління, обумовлених функціями та цілями держави загалом. По-друге, забезпечить побудову ефективної організаційної структури органів державного управління, а також забезпечить реалізацію завдань органу, задля виконання яких він функціонує. По-третє, правильне розуміння функцій органу державного управління надасть змогу суб'єкту нормотворчості більш виважено визначити функції та необхідні для їх здійснення повноваження органів державного управління в установчих та статутних актах.

Ключові слова: функції органів державного управління, функції державного управління, функції органів виконавчої влади, державне управління.

Стаття присвячена висвітленню деяких аспектів щодо визначення поняття «функцій органів державного управління», важливих для правильного розуміння, використання та правового закріплення цих функцій.

Статья посвящена некоторым аспектам относительно определения понятия «функций органов государственного управления», важных для правильного понимания, использования и правового закрепления этих функций.

This article is devoted to some aspects of giving the definition of «the functions of the bodies of public administration», that are important for the correct comprehension, usage and legal assignment.

Література

1. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Атаманчук Г.В. – Изд. 2-е, доп. М. : Омега-Л., 2004. – 584 с.
 2. Совершенствование аппарата государственного управления. Конституционный аспект / Аверьянов В.Б., Селиванов В.Н., Семчик В.И., Сиренко В.Ф., и др. ; под общ. ред. Цветкова В.В. – К. : Наук. думка, 1982. – 375 с.
 3. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. Авер'янова В.Б. – К. : Факт, 2003. – 384 с.
 4. Цабрия Д.Д. Проблемы установления правового положения органов управления :

автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. – М., 1976. – 23 с.
 5. Аверьянов В.Б. Аппарат государственного управления: содержание деятельности и организационные структуры / Аверьянов В.Б. – К., 1990.– 148 с.
 6. Кравцова Т.М. Ще раз про сутність та ознаки функцій державного управління / Кравцова Т.М., Калініченко Г.В. // Право і безпека. – 2011. – № 1 (38). – С. 25–29.
 7. Борденюк В.І. Концептуальні основи співвідношення функцій державного управління з функціями управління, що здійснюються в процесі місцевого самоврядування / Борденюк В.І. // Вісник господарського судочинства. – 2003. – № 4. – С. 189–195.
 8. Бачило И.Л. Функции органов управления (правовые проблемы оформления и реализации) / Бачило И.Л. – М. : Юрид. лит., 1976. – 200 с.
 9. Афанасьев В.Г. Системность и общество / В.Г. Афанасьев. – М. : Политиздат, 1980. – 368 с.
 10. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні : Указ Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=810%2F98>.
 11. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI (зі змін. та доп.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
 12. Аверьянов В.Б. Функции и организационная структура органа государственного управления / В.Б. Аверьянов. – К. : Наукова думка, 1979. – 150 с.
 13. Малиновський В.Я. Оптимізація функцій органів виконавчої влади України: теоретико-методологічні засади : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02 / В.Я. Малиновський ; Українська Академія державного управління при Президентіві України. – Чернівці, 2002. – 19 с.